

SZÁMOLJUKEGYÜTT

**ÖNKÉNTES
SZAVAZATSZÁMLÁLÓK
KÉZIKÖNYVE**

**2022. évi
országgyűlési választás**

TARTALOMJEGYZÉK

1. A szavazatszámláló bizottsági tag feladatai
2. Érkezés a szavazókörbé
3. A szavazóhelyiség ellenőrzése
4. Kik tartózkodhatnak a szavazóhelyiségben?
5. A szavazás megkezdése
6. Hogyan folyik a bizottság munkája?
7. A szavazás menete
8. Mi a teendő rendkívüli helyzetben?
9. Szabálytalanságok
10. Mozgóurna
11. A szavazás vége
12. A szavazatszámlálás menete
13. A megszámlolt szavazatok leadása
14. Jogszabálygyűjtemény

NE FELEJTSD EL, A VÁLASZTÁS NAPJÁN HIVATALOS SZEMÉLY VAGY!

1. A SZAVAZATSZÁMLÁLÓ BIZOTTSÁGI TAG FELADATAI

A szavazatszámoló bizottsági (SzSzB) tagok feladata a szavazás tiszta, törvényes és zavartalan lebonyolítása az adott szavazókörben, majd a választási eredmény megállapítása. A munka az egész napot igénybe veszi: a szavazás 6 órakor kezdődik és 19 órakor ér véget, de a szavazatszámoló bizottság munkája már hajnalban, ezt megelőzően megkezdődik a szavazás előkészítésével és csak késő este (éjszaka), az eredmény megállapítása és a jegyzőkönyv lezárása után ér véget.

A szavazatszámoló bizottsági tagok legfontosabb eszköze a választás tisztaságának megóvása érdekében, hogy a választás lebonyolítása alatt jelen vannak, és a gyanús vagy törvénytelen eseményekről **jegyzőkönyvet vesznek fel** és jelzik az illetékes szervezeteknek.

Még a választás napja előtt nézz utána, és legyen veled az Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság (OEVB) azon tagjának a telefonszáma, aki a delegálód képviselője a bizottságban. Ha szabálytalanságot veszel észre, őt kell haladéktalanul értesítened a szavazatszámoló bizottságnak történő jelzésen kívül.

Barátkozz össze másik delegálttal/delegáltakkal, aki hozzád

hasonlóan csak a törvények iránt elkötelezett, hogy a nap folyamán ne legyél egyedül, és tudjátok egymást váltani, amikor valamelyikőtök elhagyja a helyiséget. **FigyeljeteK arra, hogy egyszerre ne hagyjátok el a szavazóhelyiséget!**

Ha egyedül vagy, akkor csak a legszükségesebb időre hagyd el a szavazókört! Készülj fel az egész napos munkára!

2. ÉRKEZÉS A SZAVAZÓKÖRBE

Ha nem együtt indultok az önkormányzattól, akkor érkezés a szavazóhelyiséghez legkésőbb 5:15-kor (szavazás kezdete: 6 óra).

Vigyél magaddal:

- mobiltelefont és töltőt (A telefonodban legyen benne a delegálód OEVB tagjának, a kampányfőnöknek és a helyi választási irodának a telefonszáma!)
- ételt és italt, szőlőcukrot, szemüveget,
- üres papírlapokat vagy jegyzetfüzetet,
- ceruzát a szavazatszámlláláshoz (tollat nem lehet használni),
- **delegálásodat igazoló okiratot (megbízólevelet)** és a saját (érvényes – le nem járt, illetve 2020. március 11. után lejárt –) **okmányaidat**: vagy könyvecske alakú személyi igazolványodat, vagy kártyaformátumú személyi igazolványodat, vagy útleveledet, vagy jogosítványodat. Ha kártyaformátumú okmányt viszel, a **lakcímkártyád legyen nálad!**

Pártjelvény nem lehet rajtad, nem viselhetsz látható helyen pártlogóval ellátott ruhadarabot, lehetőleg **semmilyen szervezet (még a Számoljuk Együtt Mozgalom) kitűzőjét sem!**

3. A SZAVAZÓHELYISÉG ELLENŐRZÉSE

- Nézz körül, hogy a szavazóhelyiségben van-e valahol tiltott pártjelvény, vagy pártszimbólum! Vetesd le a kormányzati pártpropaganda-plakátot is, pl. „Magyarország jobban teljesít!”, vagy „Orbán Viktor gyárat avat” stb.
- Ellenőrizd a pecsétet, hogy tudd, milyen szöveg szerepel a lenyomaton és milyen színű! Bélyegzőt tilos kivinni a szavazóhelyiségből, még a mozgóurnával együtt is tilos! (Ezért a mozgóurnával kivitt szavazólapokat előre le kell bélyegezni.)
- Legalább két urna legyen a mozgóurnán kívül! A szavazóurnák olyan helyen legyenek, hogy az általad elfoglalt helyről azokat mindig tisztán lehessen látni. (Ha kell, rendezzétek át a helyiséget reggel.)
- A szavazatszámoló bizottság tagjai a szavazóhelyiségben **nem használhatnak adatrögzítésre, vagy adattovábbításra alkalmas eszközt (sem telefont, vagy fényképezőgépet, de tollat, sőt ceruzát sem!)** Saját magadnak sem készíthetsz jegyzeteket! Csak a hivatalosan elhelyezett tollat, valamint a hivatalos iratokat használhatjátok.
- A szavazóhelyiségben a szavazás megkezdéséig a választási iratok és egyéb kellékek elhelyezését követően a szavazatszámoló bizottság, a helyi választási iroda munkatársai és a nemzetközi megfigyelő(k) tartózkodhatnak.

- Számold, vagy számoltasd meg az összes szavazólapot a szavazás megkezdése előtt, a számot jegyezdtesd fel a jegyzőkönyvvezetővel! Mindig csak egy köteg szavazólap legyen megbontva.
- Nézd meg a névjegyzéket, hogy nem szerepel-e rajta aláírás, és tekintsd át, hogy hány választópolgár szerepel rajta. Napközben a névjegyzék már nem változhat, csak a kinyomtatott verzióból lehet dolgozni. **Aki nincs a kinyomtatott névjegyzéken, az nem szavazhat a szavazókörben:** a szavazatszámoló bizottság nem vehet fel választópolgárt a névjegyzékbe. (Kivétel: 12 óráig a mozgóurnás névjegyzékbe felvehető az azon mozgóurnát kérelmező választók, akiknek a kérelmét az SzSzB elfogadta. Ekkor az eredeti névjegyzékből ki kell húzni az átkerülteket.)

Az országgyűlési választások a népszavazással egy időben lesznek, úgynevezett „közös eljárásban”. Ezen minden – a névjegyzékben szereplő – választópolgár részt vehet. **Külön kell aláírni a népszavazáson és külön a választáson való részvételt.** Nem kötelező mindkettőn részt venni.

- Nézd meg hányan kértek mozgóurnát! Napközben **a mozgóurnás névjegyzék bővíthet: 12 óráig kérhető** mozgóurnás szavazás.
- Az SzSzB a szavazás megkezdése előtt megvizsgálja az urnák állapotát, valamint azt, hogy azok üresek-e. Ezt az elsőként szavazni érkező választópolgárral együtt teszi (aki nem lehet sem a szavatszámoló bizottság tagja, sem a jegyzőkönyvvezető). Az urnákat az elsőként szavazó választópolgár jelenlétében úgy kell lezárni, hogy azokból – az urna szétszedése nélkül – ne lehessen szavazólapot

eltávolítani. Ezt követően a szavazatszámoló bizottság jelen levő tagjai és az elsőként szavazó választópolgár a szavazóköri jegyzőkönyveken aláírásukkal tanúsítják, hogy az urnák lezárásukkor üresek voltak, továbbá, hogy az urnák lezárása szabályszerűen történt. Ellenőrző lapot csak a mozgóurnába kell elhelyezni.

- Minden papírunán a leragasztásokat írd alá, úgy, hogy az érintse a dobozt és a vignettát. Vigyázz, hogy a dobozt ne sértsd meg a tollal!

Ezt követően az urnák nem kerülhetnek ki a szavazatszámoló bizottság látóteréből!

Ne engedd, hogy kivigyék az urnát a szavazóhelyiségből, akkor sem, ha megtelt! Helyezzék el jól látható helyen a helyiségen belül, ahol nincs útban!

4. KIK TARTÓZKODHATNAK A SZAVAZÓHELYISÉGBEN?

A szavazás megkezdésétől a szavazatok megszámlálásának lezárultáig csak a szavazatszámoló bizottság tagjai, a jegyzőkönyvvezető, illetve médiatartalom-szolgáltató (sajtó) képviselője, valamint nemzetközi megfigyelő(k) és tolmácsuk tartózkodhat a szavazóhelyiségben. A választópolgárok illetve az őket kísérő, segítő személy csak a szavazat leadásáig lehet ott. (Azaz, amíg igazolják magukat és ellenőrzik adataikat a névjegyzékben, átveszik a szavazólapokat, szavaznak és szavazatukat az urnába dobják.) Amennyiben valaki nem távozik, erre föl kell szólítani.

- Figyelj rá, hogy a szavazóhelyiségben csak az arra jogosultak tartózkodhatnak!
- A választópolgárokat, ha szükséges (mozgáskorlátozottság, látás- vagy hallássérülés, írástudatlanság stb. esetén) egy segítő személy kísérheti, aki a választópolgár igénye alapján akár a szavazásban is segítheti, de nem befolyásolhatja őt.

5. A SZAVAZÁS MEGKEZDÉSE

Reggel 6 órára elő kell készíteni a szavazást, hogy rendben elkezdődhessen. A szavazás megkezdéséhez szükséges:

- a szavazóköri névjegyzék, a mozgóurnát igénylők névjegyzéke, a szavazólapok, borítékok, a bélyegző, valamint (a választási) toll.
- A szavazóhelyiségben legalább két szavazóurnának (ezen felül egy mozgóurnának) és legalább két – függönnyel lezárható – szavazófülkének kell lennie.

A szavazófülkében nem lehet semmi, ami a választói akaratot befolyásolná. Egy-egy odarögzített tollnak viszont kell bennük lennie.

6. HOGYAN FOLYIK A BIZOTTSÁG MUNKÁJA?

A bizottsági tagok közül lesz, aki

- ellenőrzi a választók személyazonosságát,
- a névjegyzéket kezeli,
- a szavazólapokat pecsételi és adja át,
- a megjelent szavazókat számolja, strigulázza.

Az egyes munkafázisokat felváltva kell, hogy végezzék a szavazatszámlláló bizottság tagjai, pl. órás-kétórás váltásban cseréljék a szerepüket! Ez a monotónia megszakítása mellett megakadályozza azt, hogy valaki végig ellenőrzése alatt tartson egy fázist (például a névjegyzék vezetését), és így esetleg visszaéljen azzal. Amennyiben valaki ki akarja sajátítani a névjegyzék kezelését, azt azonnal jegyzőkönyveztetni kell, értesíteni kell az OEVB téged delegáló tagját.

A bizottság tagjai, akár választott, akár delegált tagok, egyenlő szavazati joggal rendelkeznek, és egyformán kiveszik a részüket minden tevékenységből. Előre beszéljétek meg, hogy milyen munkamegosztásban, milyen váltásban fogjátok végezni a nap folyamán a munkát!

A szavazóhelyiségben a bizottsági tagoknak tilos mobiltelefont, fényképezőgépet használni, saját feljegyzést készíteni. Figyelj arra, hogy információt, adatot a bizottság tagjai ne küldjenek ki!

Legyen nálad mobiltelefon, amin – ha szükséges – értesítheted azt az OEVB tagot, aki a delegálód képviselője, de ezt **csak a szavazóhelyiségen kívül használhatod.**

Nemcsak arra kell **figyelni, hogy közvetlenül ne használjanak ilyen eszközöket bent, hanem az olyan gyanús viselkedésre is, mint amikor valaki a névjegyzéket ellenőrizve rendszeresen kijár telefonálni. Az ilyen eseményeket – rendkívüli eseményként – jegyzőkönyvben kell rögzíteni!**

A szavazás menete alatt a **szavazóhelyiséget nem lehet bezárni, a szavazást nem lehet meghosszabbítani. Felfüggeszteni** is csak olyan **rendkívüli esemény idejére lehet,** ami másképp elháríthatatlan.

7. A SZAVAZÁS MENETE

Ki szavazhat? Hogyan kell igazolnia magát?

A szavazóhelyiségben az a választópolgár szavazhat, aki a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékekben szerepel. Új nevet a névjegyzékekbe sem az SzSzB, sem pedig a jegyző nem vehet fel! A választópolgár személyazonosságát ellenőrizni kell

(1) a lakcímet is tartalmazó személyi igazolványa alapján,
vagy

(2) lakcímkártyája mellett a kártyaformájú személyi igazolványa, vagy útlevele, vagy jogosítványa alapján.

Csak érvényes (illetve 2020. március 11. után lejárt) személyi azonosító okmánnyal lehet szavazni, és a lakcímet, valamint a személyi azonosítót (személyi szám) is ellenőrizni kell. A választópolgár semmilyen más módon (bemondás, ismeretség stb.) nem igazolhatja magát.

Kit kell visszautasítani?

Nem szavazhat az a választópolgár, aki nem tudja magát a fenti módon igazolni. Nem szavazhat továbbá az a választópolgár, aki nem szerepel a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékben, továbbá aki nem írja alá a névjegyzéket a szavazás

igazolásaként, vagy aki már szavazott. (A névjegyzéket az SzSzB nem módosíthatja, nem vehet fel arra választópolgárokat.)

Hogyan szavazhat a választópolgár?

Ha a szavazásnak nincs akadálya, a szavazatszámláló bizottság a szavazóköri és a nemzetiségi névjegyzék alapján a választópolgár részére átadja a megfelelő szavazólapokat (amelyet a választópolgár jelenlétében – az erre kijelölt helyen, a szavazólap bal felső sarkában – lepecsétel), valamint kötelező átadni a szavazólapok elhelyezésére szolgáló borítékot, vagy borítékokat. A szavazólapok átvételét a választópolgár a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken saját kezű aláírásával igazolja (írásképtelennél a szavazatszámláló bizottság két tagja írja alá a névjegyzéket). Két aláírás kell, hogy igazolja: átvette a szavazólapokat:

1. a népszavazásit,
2. a választásit: az egyéni és listás szavazólapokat, **(vagy a nemzetiségi listás és egyéni szavazólapokat)**

Megteheti a választópolgár, hogy csak az egyiket veszi át, azt írja alá, csak azon szavaz. Ilyen esetben később visszajöhet, hogy a másik szavazáson is részt vegyen. (Ekkor figyelni kell arra, hogy csak azt a szavazólapot kapja meg, amit előzőleg nem vett át.)

NÉVJEGYZÉK
ORSZÁGYÜLÉSI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSA, ORSZÁGOS NÉPSZAVAZÁS – (a szavazás napja)
(TELEPÜLÉS és választókerület)
(szavazókör sorszáma) számi szavazókör (szavazóhelyiség címe)

	A szavazókörben létező minden rendelkezési választópolgár adatai	A szavazólap ívétételének igazolása			
		a	b	c**	d***
		népszavazás szavazólappal	egyéni és pártlistás szavazólap	egyéni és nemzetiségi listás szavazólap	csak egyéni szavazólap
1.	NÉV (születési név) (lakcíme) (szavazói jogcíme)	(Apu)	(Apu)		
2.	NÉV (születési név) (lakcíme) (szavazói jogcíme)	(Apu)	(Apu)		
3.	NÉV (születési név) (lakcíme) (szavazói jogcíme)	(Apu)		(Apu) (NEMZETISÉGI (NEMZETISÉGI))	
4.	NÉV (születési név) (lakcíme) (szavazói jogcíme)				(Apu)
5.	NÉV (születési név) (lakcíme) (szavazói jogcíme)	(Apu)	(Apu)		
6.	NÉV (születési név) (lakcíme) (szavazói jogcíme)	(Apu)	(Apu)		
7.	NÉV (születési név) (lakcíme) (szavazói jogcíme)	(Apu)	(Apu)		
8.	NÉV (születési név) (lakcíme) (szavazói jogcíme)	(Apu)		(Apu) (NEMZETISÉGI (NEMZETISÉGI))	
...	NÉV (születési név) (lakcíme) (szavazói jogcíme)	(Apu)	(Apu)		

* A címsorok csak a névjegyzék első oldalán jelennek meg.

**Csak abban az esetben, ha szerepel a névjegyzékben olyan választópolgár, aki nemzetiségi szavazólapot kaphat.

***Csak abban az esetben, ha szerepel a névjegyzékben olyan választópolgár, aki csak egyéni választókerületi szavazólapot kaphat.

****A nemzetiségi sorszáma.

FIGYELEM!

Nemzetiségi választás minden településen lehetséges. A nemzetiségi választóként regisztrált választópolgárok nemzetiségi listákra szavazhatnak pártlista helyett. Tájékozódj a szavazás megkezdése előtt, hogy a te szavazókörödben hányféle nemzetiségi lista van. A nemzetiségi szavazólapok ZÖLD színűek.

Az átjelentkezéssel szavazók szavazatait **lezárt borítékban kell** bedobni az urnába. **Rá kell írni, hogy melyik település melyik szavazókörébe kell eljuttatni a borítékot.**

Ha a választópolgár igényli, a szavazatszámlláló bizottság tagjai tájékoztatják, elmagyarázzák, milyen módon tud szavazni. Eközben azonban nem befolyásolhatják – közvetett módon sem!

Látássérültek számára Braille-írással készült szavazósablon használatára van lehetőség, ha ezt az igényét előre jelezte. Az a választópolgár, aki nem tud olvasni, illetve akit testi fogyatékosága vagy egyéb ok akadályoz a szavazásban, igénybe veheti az általa választott segítő, vagy ennek hiányában a szavazatszámlláló bizottság **két tagjának együttes segítségét** (lehetőleg nem azonos párt delegáltjait).

Szavazni tollal kell! Ezt a tollat vagy magával hozza a választópolgár, vagy a szavazófülkében rögzítettet használja. A választópolgár használhatja a szavazófülkét a szavazáshoz, de ez nem kötelező. Az SzSzB köteles ennek használatára felhívni a választó figyelmét, de ő erre nem kötelezhető. Am szavazás közben más választópolgárt nem akadályozhat a titkos szavazásban.

Ha a választópolgár elrontotta a szavazatát és ezt jelzi a bizottságnak, akkor **egy alkalommal** kérhet új szavazólapot, **mielőtt azt bedobta az urnába.**

A rontott szavazólapot vissza kell adnia! A bizottság a rontott szavazólapot bevonja, a hátán „rontott szavazat”-ként megjelöli, és egy külön erre a célra szolgáló borítékba helyezi.

Az éppen **üresen levő szavazófülkéket** érdemes napközben is **rendszeresen ellenőrizni**, hogy nem helyeznek-e el benne valamelyik jelölt érdekét szolgáló, tiltott dolgot.

Összefoglalva:

I. Ellenőrizni kell a választópolgár személyazonosságát az okmányai alapján! Ismert csalási mód, hogy a választó már szavazólappal, vagy borítékkal érkezik. Ha a választópolgár zsebéből az iratai elővételekor kiesik egy szavazólap vagy egy választás során használt boríték, azonnal vegyél fel jegyzőkönyvet, amit mindenki aláír.

II. A választópolgárnak alá kell írnia a névjegyzéket, mielőtt szavaz. Figyelj rá, hogy a saját nevével írja alá a névjegyzéket!

- **Figyelj arra, hogy a választópolgár lepecsételt szavazólapot kapjon!** A mozgóurnás szavazólapok kivételével – **előre senki ne pecsételjen** le szavazólapot, csak közvetlenül a választópolgárnak történő átadás előtt! A szavazólappal együtt kötelező átadni a borítékot is.
- A választópolgár használhatja a szavazófülkét és az urnába dobáskor a borítékot, de nem kötelező így eljárnia, **kivéve az átjelentkezőket. Az ő szavazatuk csak lezárt borítékban érvényes!**
- **Rontott szavazólapot vissza kell venni és csak egyszer lehet újat adni.**
- **Elvileg a választópolgár a fülkében csak egyedül tartózkodhat**, de házastársak, gyerekek be szoktak menni. Ne ez legyen a legnagyobb gond! Az viszont gyanús, ha ugyanaz a személy gyakran tűnik fel más-más választópolgárt kísérve.
- **A választópolgár csak a szavazáshoz szükséges ideig tartózkodhat a szavazó-helyiségben, és nem zavarhat, befolyásolhat másokat választójoguk gyakorlásában.**

FIGYELJ A SZAVAZÁS ALATT ARRA:

- Ha látod, hogy ugyanazon személy több választópolgár segítőjeként újra és újra megjelenik, akkor rendkívüli eseményként azonnal jegyzőkönyveztesd!
- Legyen nyoma annak, ha a választópolgár zsebéből az iratai elővételekor kiesik a választáson használt szavazólap!
- A rontott szavazólapot csak az urnába helyezés előtt lehet cserélni, és győződj meg arról, hogy a rontott szavazólapot visszaadták, és a hátoldalára ezt feljegyezték és aláírták a Bizottságból legalább ketten!
- Ne engedd, hogy a névjegyzéki adatokat valamelyik tag rögzítse, és a szavazóhelyiségből kijárkálva kijuttassa!

8. MI A TEENDŐ RENDKÍVÜLI HELYZETBEN?

Ha a szavazás napján a szavazatszámoló bizottság szavazóhelyiségben jelen levő tagjainak a száma három alá csökken, vagy a szavazás a választás szabadságát, titkosságát, illetve a választás lebonyolítását veszélyeztető esemény miatt lehetetlenné válik (a gyakorlatban pl. haláleset, rosszullet, áramszünet vagy bombariadó a szavazóhelyiségben), akkor a szavazást a szavazatszámoló bizottság jelen levő tagjainak azonnal fel kell függeszteniük. Az urnát, továbbá az iratokat zárolniuk kell, és a felfüggesztés tényéről a helyi választási iroda vezetőjét a szavazás törvényes folytatásának biztosítása érdekében haladéktalanul értesíteniük kell.

Minden gyanús dologról jegyzőkönyv készítését kell kérni. Ilyen esetekben határozottan kell fellépni. Szólj, ha törvényteleniséget vélsz felfedezni és ragaszkodj az írásos dokumentációhoz, a jegyzőkönyvezéshez! Érd el, hogy a törvénytelennek nyoma maradjon! Végső esetben legalább arra találj módot, hogy jegyezd fel az eseményt a jegyzőkönyvvezetőnél levő üres papírlapokra pontos idő- és ténymegjelöléssel, és ezeket a feljegyzéseket este csatold a jegyzőkönyvhöz!

A jegyzőkönyvekből és a csatolt mellékletekből kérj aláírt és lepecsételt másolatot!

9. SZABÁLYTALANSÁGOK

- Minden gyanús dologról írásos dokumentum készítését kell kérni. Szólj, ha törvényteleniséget vélsz felfedezni, és ragaszkodj az írásos dokumentációhoz!
- Bár jegyzőkönyv napközben a munkáról nem készül, a gyanús események rendkívüli eseményekként rögzíthetők! Érd el, hogy nyoma maradjon a törvényteleneknek! Végső esetben legalább arra találj módot, hogy jegyezd fel az eseményt a bizottságnál levő üres papírlapokra pontos idő és ténymegjelöléssel, és írd alá. Ha van lehetőség, nyerd meg másik SzSzB tagot is, hogy hitelesítse ő is az aláírásával a feljegyzésedet!

A feljegyzés(ek)e)t este mellékletként csatold a jegyzőkönyvhöz! (Legyen írásban felsorolva, mint melléklet!)

- Szükség esetén mobiltelefonon értesítheted az OEVB tag delegálodat, a kampányfőnököt és a helyi választási irodát. A mobiltelefont csak a szavazóhelyiségen kívül használhatod!

10. MOZGÓURNA

A mozgóurnát a szavazatszámoló bizottság két tagja viszi ki a mozgóurnát igénylő választópolgárok névjegyzéke szerint. A mozgóurna felépítése után (a többi urnától eltérően) abban egy ellenőrzőlapot kell elhelyezni! Csak így lesznek érvényesek a benne található szavazólapok. A szavazás menete a fentiekhez hasonló, de a szavazókörből már lepecsételve viszik el a szavazólapokat, és (készülve a rontott szavazatokra) legfeljebb 10-zel többet, mint ahány választópolgárhoz mennek. A mozgóurnás szavazás során is biztosítani kell a szavazás titkosságát.

Ha egyedül vagy a delegálód megbízottjaként a bizottságban, ne menj el a mozgóurnával, inkább a szavazóköri eseményekre figyelj, az ottani munkában vedd részt! A mozgóurnával való távollét akár több órás is lehet.

Akkor érdemes egyik tagnak elmenni a mozgóurnával, ha sok szavazat várható (például egy idősek otthonában), ez előre kiderül a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékéből. Mozgóurnás névjegyzékbe a szavazókörön kívül, tehát kinti helyszínen már nem vehető föl választópolgár!

A mozgóurnával kiszálló tagoknak legkésőbb 19 órára vissza kell érniük a szavazóhelyiségbe. **Visszaérkezésüket követően a fel nem használt, lepecsételt szavazólapokat felhasználásra alkalmatlanná kell tenni (vagyis át kell húzni), és a többi szavazólaptól elkülönítve kell csomagolni!**

11. A SZAVAZÁS VÉGE

Szavazni 19 óráig lehet. Ezt követően már csak a 19 órakor sorban állók szavazhatnak. Célszerű egy SzSzB tagot a sor végére állítani, hogy elkerüljétek a későbbi vitát, mennyien álltak a sorban. Miután az utolsó választó is leadta szavazatát, a szavazatszámoló bizottság a szavazást lezárja, és azonnal megkezdődik a szavazás eredményének megállapítása, a szavazatszámolás. Ekkor szavazók már nem lehetnek a helyiségben, csak a szavazatszámoló bizottság tagjai, a jegyzőkönyvvezető, a médiatartalom-szolgáltató (sajtó) képviselője és a nemzetközi megfigyelő(k).

12. A SZAVAZATSZÁMLÁLÁS MENETE

A munkára vonatkozó általános ajánlások

- Érd el, hogy a szavazatszámolás közös munka legyen! Ne hivatkozzanak sietségre, mivel az eredmény gyorsaságának nincs jelentősége! Visszaélésre adhat lehetőséget, ha egy-egy tag egy-egy részfeladatot végez. Mindenkinek legyen lehetősége ellenőrizni a számolás minden mozzanatát!
- Az urnák felbontása előtt ellenőrizzétek azok

sértetlenségét. A mozgóurna felbontásakor először győződjetek meg az ellenőrzőlap meglétéről. Az urnák tartalmát csak ezt követően keverjétek össze.

- Álljátok körbe a középre összetolt üres asztalokat, erre öntsétek ki az urnák tartalmát belekeverve a mozgóurna tartalmát is – amennyiben az ellenőrzőlap benne volt –, majd együtt számoljátok össze a szavazatokat. Senki nem vonulhat félre számolni!
- **Az asztal legyen üres, semmiképpen ne legyen toll és pecsét a közelben! Az asztalnál csak a bizottsági tagok lehetnek, a jegyzőkönyvvezető távolabb legyen!**

Számolás közben már ne engedd, hogy lepecsételjenek pecsét nélküli szavazólapot!

- **Ne engedd, hogy az urnában levő kitöltetlen szavazólapot valaki kitöltse! Figyelj oda, ne legyen a szavazatszámlálók közelében toll!**
- **Ha a többséggel szemben, de megalapozottan érvénytelennek vagy éppen érvényesnek ítélsz egy szavazólapot, tarts ki a véleményed mellett! Az érvénytelen szavazólap hátoldalán rögzíteni kell az indokokat, ezt alá is kell írniuk a bizottsági tagoknak. Ha valakinek különvéleménye van az érvényességgel kapcsolatban, azt írja rá a szavazólap hátuljára és írja alá.**

A munkafolyamatok sorrendje

- Először a fel nem használt szavazólapokat kell megszámlálni, azokat külön csomagolni.

- Majd a rontott szavazólapokat kell megszámolni, azokat külön csomagolni.
- A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke alapján meg kell állapítani a szavazáson megjelentek számát.
- Ellenőrizni kell az urnák sértetlenségét, majd felbontani az urnákat és a mozgóurnát (a mozgóurnában levő szavazólapok csak akkor érvényesek, ha az urnában benne volt az ellenőrzőlap).
- Az összes urnában levő szavazólapot össze kell keverni a mozgóurnában levő szavazólapokkal. Ezután szét kell válogatni az egyéni, a pártlistás, valamint a népszavazási szavazólapokat. Külön kell válogatni a zöld színű nemzetiségi szavazólapokat is, számolás előtt válogassuk szét őket nemzetiségek szerint.
- **A számolás sorrendje: először az egyéni, majd a pártlistást, a nemzetiségi listást, végül a népszavazási szavazólapokat kell megszámolni.** (Ez az NVI ajánlása is.)
- Külön kell válogatni és meg kell számolni az érvénytelen szavazólapokat, ezeknek a hátoldalára rá kell vezetni az érvénytelenség okát. Ezt a szavazatszámoló bizottság jelen levő tagjai aláírják, majd az érvénytelen szavazólapokat külön kell csomagolni.
- **Érvénytelen az a szavazólap, amely:**
 - **nincs lepecsételve a hivatalos bélyegzővel,**
 - **több jelöltre leadott szavazatot tartalmaz,**
 - **nem tartalmaz érvényes szavazatot,**
 - **ha nem a hivatalos szavazólapon lévő jelöltre adták le a szavazatot,**

- ha nem a jelölt neve melletti vagy feletti körbe tollal írt két, egymást keresztező vonallal szavaztak. Érvényes a szavazat, ha bármilyen rajz két vonala metszi egymást a körön belül!
- ha már egy visszalépett jelöltre adták le a szavazatot.
- ceruzával lett kitöltve.

A szavazat érvényességét nem érinti, ha a szavazólapon bármilyen megjegyzést tettek (például a jelöltek sorrendjét megváltoztatták, a jelölt nevét kihúzták vagy nevet hozzáírtak). **Ha a szavazólapon van egy és csak egy érvényes szavazat**, akkor hiába van például a szavazólapon egy pipa egy másik körben, vagy bármilyen más megjegyzés, jelölés, **a szavazat érvényes** lesz! A **népszavazási íven** minden egyes kérdésre az adott válasz érvényességét **egyenként** kell eldönteni!

MINDIG ÍRD FEL MAGADNAK, HOGY MIÉRT VOLT AZ ADOTT SZAVAZÓLAP ÉRVÉNYTELEN! EZ KÉSŐBB NAGYON FONTOS LEHET! (Ekkor már használhatsz papírt és ceruzát.)

Az érvényes szavazatok megszámlálását azzal érdemes kezdeni, hogy a szavazólapokat fajtánként különválogatjuk.

Az érvényes szavazatokat jelöltenként külön-külön meg kell számlálni.

- A szavazólapokat legalább kétszer meg kell számlálni, a számlálást addig kell ismételni, amíg nem lesz azonos egy korábbi számlálás eredményével, ha kétszer ugyanaz az eredmény jött ki, az tekinthető az eredménynek. A szavazatok második számlálását mindig más SzSzB tag végezze.

- Ha az urnában talált, lepecsételt szavazólapok száma meghaladja a szavazáson megjelentek számát, akkor minden jelölttől le kell vonni a többletnek megfelelő szavazatszámot.
- Jelöltenként külön kell csomagolni a szavazólapokat – a csomagra rá kell írni a jelöltenkénti érvényes szavazatok számát.
- A szavazatokat tartalmazó csomagokat úgy kell lezárni, hogy abból kivenni, vagy hozzátenni szavazólapot ne lehessen. A csomagra rá kell írni a szavazókör sorszámát és a csomagban levő szavazólapok megjelölését és számát, ezt követően a csomagot minden jelen levő szavazatszámoló bizottsági tag aláírja, majd lepecsételik.
- A szavazatszámolással kapott szavazóköri eredményről jegyzőkönyveket kell készíteni két-két példányban, amelyeket a jelenlevő szavazatszámoló bizottsági tagok mindannyian aláírnak. A jegyzőkönyvek másolatát – a mellékletekkel együtt – ingyenesen minden szavazatszámoló bizottsági tag meg kell, hogy kapja. Ezt a másolatot az SzSzB elnöke aláírja és lepecsételi. Az eredeti jegyzőkönyveket le szabad fényképezni!

A nap végi jegyzőkönyvben a szavazás eredménye mellett rögzítess minden olyan eseményt, amely szerinted gyanús, szabálytalan volt a szavazás folyamán!

Ha végképp nem tudtok közös álláspontra helyezkedni egy vagy több szavazólap érvényességéről, készíts arról külön feljegyzést, és csatoldtasd a jegyzőkönyvhöz!

HA NEM CSATOLJÁK AZ ÁLTALAD ÍRT JEGYZŐKÖNYVE(KE)T, AKKOR NE ÍRD ALÁ A HÍVATALOS JEGYKÖNYVEKET! DE ENNEK OKÁT ÍRD RÁ A HIVATALOS JEGYZŐKÖNYVRE ÉS SZIGNÓZD!

HA ALÁÍROD A JEGYZŐKÖNYVET A KIFOGÁSAID ELLENÉRE, AKKOR NEM LESZ JOGORVOSLATI LEHETŐSÉG!

NE GYERE EL ÚGY ESTE, HOGY NINCS NÁLAD EGY ALÁÍRT ÉS LEPECSÉTELTELT PÉLDÁNY A JEGYZŐKÖNYV MÁSOLATÁBÓL!

13. A MEGSZÁMOLT SZAVAZATOK LEADÁSA

- Az urnákat, dobozokat, amiben a megszámlolt szavazólapok vannak Te is elkísérheted a Polgármesteri Hivatalba, hiszen azt az SzSzB, mint testület adja át a Helyi Választási Irodában.
- Ha erre már végképp nincs energiád, akkor is van még két teendő:
 1. a választás eredményét rögzítő jegyzőkönyv másolatát juttasd el a téged delegáló személyhez vagy jelölő szervezet megbízottjához.
 2. hétfő reggel az legyen az első dolgod, hogy a valasztas.hu oldalon a te szavazókördhöz feltüntetett eredményt összeveted a nálad lévő jegyzőkönyvek adataival. Ha eltérés van, azonnal jelezd – jogorvoslatra csak 3 nap áll rendelkezésre!

14. A JOGSZABÁLYI HIVATKOZÁSOK GYŰJTEMÉNYE

2013. évi XXXVI. Választási törvény 14. § (1): A választási bizottságok a választópolgárok független, kizárólag a törvénynek alárendelt szervei, amelyeknek elsődleges feladata a választási eredmény megállapítása, a választások tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és **szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása.**

ERRE HIVATKOZZ MINDIG, HA SZABÁLYTALANSÁGOT ÉSZLELSZ!

- **40.§ (2)** A választási bizottság elnökének a rend fenntartására tett intézkedése mindenkre kötelező.

- **39/2013 ORFK utasítás**

9. A közterületi szolgálatot úgy kell szervezni, hogy a szavazóhelyiséget érintő segítségkérés esetén az első járőr, vagy a segítségkérésre reagáló rendőri erő 15 percen belül megérkezzen.

10. Rendőri intézkedést megalapozó jogsértés miatt a szavazóhelyiségben rendőri intézkedést fogyanatosítani a szavazatszámláló bizottság elnökének felkérésére, vagy a szavazatszámláló bizottság elnökének előzetes tájékoztatása mellett lehet. A szavazatszámláló bizottság elnökének akadályoztatása esetén, vagy amennyiben az előzetes tájékoztatás a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, a tájékoztatást az akadályoztatás megszűnését, illetve az elsődleges intézkedések fogyanatosítását követően kell megadni.

11. Ha a szavazatszámoló bizottság elnökének a rend fenntartására tett intézkedésére rendőri intézkedés is szükségessé válik, úgy azt haladéktalanul foganatosítani kell, biztosítva a választás zavartalanságát. Az intézkedésről a rendőr minden esetben köteles jelentést készíteni. A jelentéshez csatolni kell a szavazatszámoló bizottság által az eseményről felvett jegyzőkönyv egy példányát.

EZ VONATKOZIK AZOKRA AZ ESETEKRE, AMIKOR RENDBONTÁS TÖRTÉNIK A SZAVAZÓKÖRBE. ERRE KELL HIVATKOZNI, HA ÚGY ÍTÉLJÜK MEG, INTÉZKEDÉS SZÜKSÉGES AZ ELNÖK RÉSZÉRŐL!

- **172. § (2)** A szavazatszámoló bizottság tagjai a szavazás időtartama alatt – a hivatalos választási iratok és az (1) bekezdés szerinti toll kivételével – nem használhatnak adatrögzítésre vagy adattovábbításra alkalmas eszközt a szavazóhelyiségben.

ERRE HIVATKOZZ, HA VALAKI BENT TELEFONÁL, HANGOT RÖGZÍT VAGY FÉNYKÉPEZ. EZT CSAK A SAJTÓ KÉPVISELŐI TEHETIK MEG, MIUTÁN IGAZOLTÁK MAGUKAT!

- **181. § (1)** Az a választópolgár, aki nem tud olvasni, illetve akit testi fogyatékosága vagy egyéb ok akadályoz a szavazásban, általa választott segítő – ennek hiányában a szavazatszámoló bizottság két tagjának együttes – segítségét igénybe veheti.

MINDIG TE LEGYÉL AZ EGYIK, AKI SEGÍT! HA EGY KÜLSŐ SEGÍTŐ KETTŐNÉL TÖBBSZÖR JELENIK MEG, AKKOR KÉRD MEG, IGAZOLJA MAGÁT A BIZOTTSÁG ELŐTT!

FONTOS TELEFONSZÁMOK:

Számoljunk Együtt segítségkérés:

+36 70 670 4505, +36 70 670 3736,

+36 70 670 3520, +36 70 670 8553

TASZ (Társaság a Szabadságjogokért) forródrót:

+36 30 722 3356

Tudd meg és írd fel magadnak előre ezeket a telefonszámokat:

A delegálód OEVB tagja

A kampányfőnöke

A helyi választási iroda

JEGYZETEK:

Felelős kiadó:

MENŐK – Magyar Európai Nők Fóruma Egyesület

Felelős szerkesztő:

Igaz Katalin – Pákozdi Éva – Szántó Judit